ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลิตภาพแรงงานของสาขาบริการในประเทศไทย

ชื่อผู้เขียน นางสาวจิตมณี ศรีชรากุล

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร. เสถียร ศรีบุญเรือง ประธานกรรมการ
รศ.ดร. คณิต เศรษฐเสถียร กรรมการ
ผศ.ดร. อัญชลี เจ็งเจริญ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลิตภาพแรงงานของสาขาอุตสาหกรรมบริการในไทยในช่วงปี 2523-2539 โดยอาศัยตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต ปี พ.ศ.2528 และปี พ.ศ.2533 เพื่อคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ ผลิตภาพแรงงาน เปรียบเทียบผลิตภาพแรงงานและค่าจ้างออกมาในรูปดัชนีที่แท้จริง นอกจากนี้ยังพยายามวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภาพแรงงานหรือค่าจ้างแท้จริงกับค่าจ้างในรูปตัวเงิน ทั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลิตภาพแรงงานในสาขาอุตสาหกรรมบริการด้วย

ผลการศึกษาพบว่า ระดับผลิตภาพแรงงานที่เป็นตัวเงินของอุตสาหกรรมบริการในไทยระหว่างปีศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3,587.04 บาท/คน/เดือน และค่าผลิตภาพแรงงานนี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอดช่วงที่ทำการศึกษา สาขาอุตสาหกรรมบริการที่มีระดับผลิตภาพแรงงานในรูปตัวเงินสูงสุดคือ สาขาสาธารณูปโภค รองลงมาได้แก่ สาขาบริการอื่น ๆ และสาขาคมนาคมและการขนส่ง ตามลำดับ สาขาที่มีระดับผลิตภาพแรงงานต่ำ คือ สาขาพาณิชยกรรมและสาขาก่อสร้าง

นอกจากนั้นผลการศึกษาพบว่า ดัชนีผลิตภาพแรงงานที่แท้จริงกับดัชนีค่าจ้างที่แท้จริงมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน โดยดัชนีผลิตภาพแรงงานที่แท้จริงมีค่าสูงกว่าดัชนีค่าจ้างที่แท้จริงซึ่งคาดว่าจะมีผลทำให้ดัชนีการจ้างงานในปีถัดไปมีค่าเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับภาวะตลาดแรงงานในระหว่างที่ศึกษา เนื่องจากอุตสาหกรรมบริการของไทยมีโครงสร้างการผลิตที่ใช้ปัจจัยแรงงานเป็นสำคัญ ดังนั้นคาดว่าอนาคตอุตสาหกรรมบริการจะมีแนวโน้มของดัชนีผลิตภาพแรงงานที่แท้จริงลดลงเนื่องจากผลตอบแทนแรงงานอยู่ในระยะที่ลดน้อยลงในขณะที่ดัชนีค่าจ้างที่

แท้จริงนั้นกลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามกระบวนการผลิตของภาคบริการมีการใช้ปัจจัยทุนเพิ่มมากขึ้นซึ่งมีผลทำให้ผลิตภาพของแรงงานเพิ่มขึ้นได้ทางหนึ่ง การศึกษานี้ยังพบว่า อัตราค่าจ้างจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับผลิตภาพแรงงานในช่วงที่ทำการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อผลิตภาพแรงงานในรูปตัวเงินคือ สัดส่วนของแรงงานที่อยู่ในวัยทำงานซึ่งมีอายุตั้งแต่ 25-49 ปีต่อแรงงานทั้งหมด และสัดส่วนของแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยหรือการศึกษาขั้นสูงต่อแรงงานทั้งหมด ซึ่งปัจจัยทั้งสองประการนี้สามารถอธิบายความสัมพันธ์ต่อผลิตภาพแรงงานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีผลกระทบทำให้ผลิตภาพแรงงานในรูปตัวเงินสูงขึ้น ส่วนตัวแปรอิสระที่เหลือคือสัดส่วนแรงงานชายต่อแรงงานทั้งหมด และสัดส่วนทุนต่อแรงงานทั้งหมดนั้นไม่สามารถอธิบายผลิตภาพแรงงานในรูปตัวเงินได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากผลิตภาพแรงงานและสัดส่วนของแรงงานชายและหญิงนั้นไม่แตกต่างกันในสาขาพาณิชยกรรมและสาขาบริการอื่น ตัวแปรที่เป็นเงินทุนแม้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่มีค่าคาดหวังของเครื่องหมายถูกต้องตามทฤษฎีเศรษฐศาสตร์

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ได้จากการศึกษา คือ รัฐควรปล่อยให้อัตราค่าจ้างปรับตัวตามผลิตภาพแรงงาน ซึ่งนโยบายนี้จะเป็นผลดีต่อแรงงานในอุตสาหกรรมบริการซึ่งมีผลิตภาพแรงงานสูงกว่าอุตสาหกรรมอื่น ๆ เช่นสาขาสาธารณูปโภค สาขาบริการอื่น ๆ และสาขาคมนาคมและขนส่ง ผลการปล่อยให้ค่าจ้างปรับตัวตามผลิตภาพแรงงานจะทำให้แรงงานที่มีผลิตภาพสูงได้รับอัตราค่าจ้างที่เหมาะสมตามที่ศักยภาพของแรงงานควรจะได้รับ แต่นโยบายนี้อาจทำให้กลุ่มแรงงานที่มีผลิตภาพต่ำได้รับความเดือดร้อน เนื่องจากจะได้รับอัตราค่าจ้างที่ต่ำกว่า ดังนั้นการยกระดับผลิตภาพแรงงานในกลุ่มหลังทำโดยการยกระดับการศึกษาของแรงงานให้สูงขึ้น ควบคู่ไปกับการจัดให้มีการฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงานเพิ่มขึ้น

Thesis Title	Labour Productivity of Service Sector in Thailand
Author	Miss Jitmanee Srecharakul
M.Econ	Economics
Examining Committee	Assistant Prof. Dr. Satiean Sriboonruang Chairman
	Associate Prof. Dr. Kanit Sethasathien Member
	Assistant Prof. Dr. Anchalee Jengjarean Member

ABSTRACT

This study aims to analyze labour productivity of Thai service sector during A.D.1980-1996 by utilizing the input-output tables of A.D. 1985 and A.D.1990 to calculate labour coefficients,its productivity and compare between labour productivity and wage rate in term of real index number. Furthermore, this study try to analyze the relationships between labour productivity or real wage and money wage in order to identify the factors affecting labour productivity of service sector.

The research results showed that average productivity of labour in Thai service sector was about 3,587.04 bath/person/month and these productivities tend to increase over the study period. Industry which has the highest productivity of labour is electricity industry and followed by other services and transportation industries respectively. Industries which have the lowest productivity of labour are commercial and construction industries respectively.

The research results also showed that real index of labour productivity of the service sector was higher than real index of wage rate. Moreover, both indices are increasing overtime. Therefore, it is expected that the employment index of service sector will be increased in the following year. This research result was consistent with the senario of labour market during the study period due to labour are the important input of

production process in service sector. Therefore, it is also expected that the labour productivity index of this sector will be decreased due to the rate of return obtained from labour input are declining. Meanwhile, real wage index will be increased. However, production process of service sector still utilize more capital inputs which are another sources for labour improvement. Moreover, the research result showed that relationships between labour productivity and wage rate has been changed in the same direction during the study period.

The research results also indicated that the important factors which affecting labour productivity are proportion of workers whose age about 25-49 years old to the total workers and proportion of workers who hold bachelor degree or higher to the total workers. An increasing in the proportion of workers whose age about 25-49 years old and workers who hold bachelor degree or higher would lead to an increasing of labour productivity of service sector. The proportion of male workers to the total workers and capital per worker could not be used to explain labour productivity of service sector due to labour productivity of males and females are indifferent for both sectors, namely the commercial and other services. However, the expected sign of this variable is still consistent with economic theory.

Two policy recommendations obtained from the study are as follow. The government should allow the money wage can be changed whenever labour productivity have changed. This policy will be benefited to the labour in the electricity industries, other services and transportation industries, respectively. The outcome of such policy will lead to the situation where the workers who has higher productivity can obtain their appropriate money wage. However, a marginal worker who had lower productivity will obtain lower money wage. Another policy which can improve labour productivity is to increase education level and to provide the job training program for such marginal labour as well.